

Nemško poročilo o vojnem položaju

Današnja objava vrhovnega nemškega vojnega poveljništva

Berlin, 11. aprila. br. Vrhovno poveljništvo nemške vojske je izdalo vojno poročilo, v katerem pravi:

Na zapadu ni bilo nikakih posebnih dogodkov. Letalske sile so bile na izvidniških poletih nad srednjo in severno Francijo. Izvršile so svojo nalogo kljub slabemu vremenu in ostrim protiletalskim obrambam.

Popoldne 10. t.m. so se nemške čete brez incidenta izkrcale na Bornholm. V ostalem so imele nemške čete na Danskem mirno stanje.

Na Norveškem so bile v teku 10. aprila dotlej zavzete postojanke utrjene in razširjene. Včeraj popoldne je bil zavzet Elverum, 25 km vzhodno od Hamara.

V Oslu je dan potekel mirno. Vse trdnjave v Oslofjordu so v posesti nemških čet, ki so zavzele tudi druge norveške obalne trdnjave, ki jih utrjujejo. Norveške oblasti v Oslu so se izrazile pripravljene sodelovati pri letalski obrambi proti napadom francoskih in angleških letal. V Narvik so skušale, kakor je bilo objavljeno že v poslednji vesti, vdreti angleške pomorske vojske sile. Obramba je bila uspešna in potopljena sta bila dva rusilca, eden pa je bil poškodovan.

V nasprotju z angleškimi vestmi o zasedbi Bergena in Trondhjemja je treba poudariti, da sta obe mesti trdno v nemških rokah. Napadov nanju ni bilo.

Letalske sile so bile v teku 10. t.m. intenzivno na izvidniških poletih nad vsem Severnim morjem. Zbrale so važne podatke o položaju in plovbi sovražnih pomorskih sil. Sprito slabega razgleda so prišla strážna in izvidniška letala le na dveh mestih v stik s sovražnikom. Neki britanski rusilce je bil nevarno zadet z bombami. V Scapa Flowu je bila baterija protiletalskih topov onespособljena za nadaljnjo akcijo. Britanske letalske sile so včeraj brez

uspeha napadla naša izvidniška letala. Neko britansko letalo tipa Hawker-Hurricane je bilo sestreljeno. Dve nemški letali se nista vrnili na svoja oporišča. Močne letalske formacije so strážile nad zapadno dansko obalo. Sovražna letala so se pojavila nad norveško obalo, a niso dosegla nikakih uspehov. Le neko angleško letalo je v nizkem poletu bombardiralo objekte v Stavangerju, toda brez uspeha.

Poražen nemški motorizirani oddelek

Stockholm, 11. aprila. AA. (Reuter). Dopisnik švedskega brzojavnega urada poroča iz Šarlotenberga ob švedsko-norveški meji, da so norveški oddelki jugozapadno od Elveruma pobili nemški motorizirani oddelek 200 mož. Norveških vojakov je bilo manj kakor nemških. Borba je trajala pol ure. V borbi je padel tudi poveljnik nemškega oddelka.

Torpedirana nemška transportna ladja

Stockholm, 11. aprila. AA. (Reuter). Nemška tovorna ladja »Antares«, ki se je potopila snod v Skageraku, je bila torpedirana. Reševalne ladje so pobrale 160 mož, ki so vsi zastraženi. Med njimi je mnogo konjeniških in letalskih častnikov.

Nizozemska prevaža vojaštvo na mejo

Hag, 11. aprila. s. (Reuter). Nizozemske oblasti so omejile železniški promet za civilno prebivalstvo. Včeraj so pripravili posebni vlaki za prevoz vojaštva v primeru potrebe. Ob nemški meji so bili podzvzeti posebni varnostni ukrepi.

Kočljiv položaj švedske

Vsi rezervisti že vpoklicani — V mestih grade protiletalska zaklonišča

Stockholm, 11. apr. s. (Havas) S pomorsko bitko v bližini švedskih teritorialnih vod so se pričeli odprati važni, novi problemi glede stališča, ki ga bo morala švedska vojska v sedanjem konfliktu. Švedski krogi posebej posebno pozornost vraščanju kakšno stališče bo zavzela Nemčija proti Švedski: v primeru, če bo prišla nemška vojska na Norveškem zaradi protiletalske angleško-francoske vojske v nevarnem položaju. Za sedaj kaže, da nemška vlada še ni podvela konkretnih korakov v Stockholmu, toda to ne izključuje, da Nemčija v primeru potrebe ne bi nenadoma zahtevala od Švedske raznih koncesij, zlasti pa uporabe švedskih železnic.

Čeprav to vprašanje še ni postavljeno, izjavljajo v švedskih merodajnih krogih, da je švedska odločena v primeru potre-

be braniti svojo neodvisnost in integralnost z vsemi sredstvi. V to svrhu so bili potrebni ukrepi že podzvzeti. Rezervisti nenehno prihajajo v vojašnice. Dejansko so bili vpoklicani že prav vsi švedski rezervisti pod orožje. Prav tako naglo grade v švedskih mestih zaklonišča proti letalskim napadom. Švedska vlada je v to svrhu odobrila nujen kredit 15 milijonov švedskih kron.

Švedski parnik potopljen v Skageraku

KODANJ, 11. aprila. br. Včeraj popoldne je v Skageraku naletela na mino manjša švedska tovorna ladja, ki se je v nekaj minutah potopila. Šest mornarjev je bilo ubitih.

Otrantska ožina zaprta?

Italijanska mornarica je položila mine, da zapre Jadransko morje

Curih, 11. apr. z. Po vesteh, ki so do spele ponoči iz Rima, se je italijanska vlada odločila zapreti Jadransko morje z verigo min v Otrantski ožini. Italijanski mornarica je že dobila tozadevne naredbе. Italija stoji na stališču, da je v največjem interesu Italije in Jugoslavije ne dopustiti, da se katerekoli vojne operacije prenesejo tudi v Jadrano.

Jugoslovenska vlada je o sklepu Italije že obveščena.

Kaj menijo v Londonu

London, 11. aprila. s. (Reuter). Bivši veleposlanik v Berlinu Henderson je izjavil včeraj v nekem govoru, da je sicer sedaj glavna pozornost sveta obrnjena na sever Evrope, da pa se lahko prav v kratkem zgodi, da se bo pozornost obrnila na jugovzhod Evrope.

London, 11. aprila z. V tukajšnjih krogih pričakujejo z največjo pozornostjo, kakšno stališče bo zavzela Italija. Po mnenju

nju Londona je postavljena sedaj Italija pred težavno odločitev. Po sestanku na Brennerju so v Londonu splošno mislili, da se Mussolini ne bo obotavljal ter da bo Italija stopila na stran Nemčije, čim bo nastopila ugodna prilika, vendar pa je mnogo drugih stvari, ki jih mora Italija prav tako upoštevati. V Londonu prevladuje prepričanje, da je prišla nemška akcija za Italijo prežgodaj.

Rumunija ne mobilizira

Bukarešta, 11. apr. br. V tujini so se razširile vesti, da se v Rumuniji pripravlja splošna mobilizacija. Službeni komunikci, ki je bil danes popoldne izdan, odločno demantira te govorice. Komunikci pravi, da zaenkrat ni razloga za take ukrepe. Dogodki v severni Evropi niso v ničemer spremenili položaja v Rumuniji, dasti se rumunska vlada in javnost živo zanimata za mir.

Italija hoče soodločati

Italija še čaka na razvoj dogodkov, pri spremembah evropskega zemljevida pa zahteva svojo besedo

Rim, 11. aprila. p. V italijanski prestolnici ni zabeležiti niti enega novega dejstva, da bi v tem delu Evrope nastala kakšna sprememba pri vsem tem pa ne prikrivajo, da bi utegnili dogodki in skandinavskih državah imeti zelo težke posledice tudi na drugih evropskih področjih. V Rimu govorijo o najrazličnejših možnostih v tem pogledu. Splošno se opaža, da italijanski tisk nič več ne naglašajo želje Italije, naj bi se vojni spopad ne razširil, ker smatrajo, da se je razširil na severu in da zato nič ne več sigurno, da bi se mogel še lokalizirati. Prav tako v merodajnih rimskih krogih ne zanikajo več možnosti, da bi mogla Italija spremeniti svoje stališče, čeprav na drugi strani naglašajo, da je še prezgodaj izjavljati v tem pogledu kakšne konkretne sklepe. »Giornale d'Italia« posveča svoj uvodnik novo nastalemu mednarodnemu položaju in piše med drugim: »Meseca septembra je bil spopad lokaliziran. Italija takrat še ni bila pripravljena, ker je bila zaradi vojne, ki jih je imela zadnja štiri leta, dokaj izčrpana. Zaradi tega je takrat zavzela stališče nevoljujoče se države, danes pa je pripravljena in lahko govori bolj odločno. Italija ne more biti odosotna, kadar se kujejo velike odločitve. Bilo bi absurdno, če bi italijanski narod ne sodeloval pri spremembi evropskega in morda svetovnega zemljevida.«

Te besede so zbudile v vseh krogih veliko pozornost. Iz njih se da jasno sklepati, kakšen je položaj danes in kakšen bi mogel postati jutri. Po mnenju nevtiralnih opazovalcev v Rimu, je stališče Italije predvsem odvisno od nadaljnjega razvoja dogodkov na Norveškem, namreč od vraščanja, ali bo zaveznikom uspelo, da se bi-

jejo na severu in ali bo na zapadni fronti naposled res prišlo do prave vojne, kakor v nekaterih krogih pričakujejo. Razen tega je nadaljnje zadržanje Italije odvisno od gospodarske akcije zaveznikov na Sredozemskem morju in jugovzhodu Evrope. V zvezi s tem so se začele v Rimu širiti razne alarmantne vesti, zlasti v zvezi s pripravi, ki so odredjene v italijanski vojni mornarici, čeprav so bile te priprave napovedane že pred dogodki na Danskem in Norveškem. Težko je ugotoviti, v koliko so te vesti točne.

Za danes so v Rimu pričakovali prihod rumunskega zunanjega ministra Gafencu. Prve vesti o tem so prispеле iz Bukarešte, v rumunskem poslanstvu v Rimu pa so izjavili, da nimajo o tem niti kakšnega uradnega sporočila. V italijanskim krogih izjavljajo, da je bil obisk Gafencu še prej domnevjen, da pa je bil sedaj odločen zaradi novega položaja, ki je nastal v Severni Evropi. Italijanski krogi naglašajo, da smatra tudi Italija za potrebno, da se temeljito prouči novi položaj, ki je velike važnosti tudi za položaj južne Evrope. To je potrebno že zaradi nezanesljivosti stališča Rusije. Italija hoče še počakati, da se bo videlo, kaj namreka ukreniti Moskva. Pozornost so sicer v tujini v teku 10. aprila in danes v Stockholmu, da so sovjetske čete ponovno zasedle Pečengo in da korakajo dalje proti Sepadu.

Vedni rimski listi poročajo nadalje iz Amsterdamu, da so tam razširjene alarmantne vesti, po katerih namerava Nemčija okupirati tudi Nizozemsko, da bi tako spopolnila svojo fronto proti Angliji. Obenem se boje, da bo skušala Anglija Nemčijo prehiteti ter preko Nizozemske napasti in tako nemško Siegfriedovo črto. Itali-

janski listi poročajo, da ima Nizozemska pod orožjem 450.000 mož ter da je zbrala vse svoje čete ob nemški meji in v okolici Rotterdamu. Belgija ima pod orožjem 700.000 mož in je pripravljena za vsako eventualnost.

Rim, 11. aprila. s. (Am. Press) Senator Farinacci piše v listu »Regime Fascista«. Nemčija si je s tem pridobila silno prednost za nadaljevanje vojne. Da bi bilo absurdno misliti, da Italija ne bo sodelovala pri presnovi Evrope ali morda vsega sveta, Farinacci opozarja na nedolžni govor min. predsednika Mussolinija ter poudarja, da italijansko stališče nevoljujoče se države ne more pomeniti istega kakor nevtiralnost. V dosedanjih 7 mesecih vojne je Italija svojo oboroženo silo temeljito ojačala.

Rumunski minister Giurescu na poti v Rim

Bukarešta, 11. aprila. e. Minister za informacije Constantin Giurescu je odpoval v Italijo, da bo prisostvoval otvoritvi

Sovjeti so presenečeni

Sovjetska vlada je v skrbeh zaradi nemškega vpada v Narvik

Bern, 11. aprila e. »Neue Zürcher Zeitung« javlja iz Stockholma, da je sovjetska poslanica v Stockholmu Kolontajeva izjavila švedskemu zunanjemu ministru, da je tudi sama Sovjetska Rusija presenečena po zadnjih dogodkih in da se v to stvar sploh ne bo vmešala.

Stockholm, 11. aprila. AA. (Havas) Po vesteh švedskega tiska so sovjetski vodilni krogi zaskrbljeni zaradi nemške okupacije Narvika, ker Nemci niso smatrali za potrebno obvestiti sovjetske vlade, ki smatra severno Norveško za svojo »intereso« področje. Nemski krogi stoji na drugi strani na stališču, da je Sovjetska Rusija dobila dovolj na Finskem in da ne more imeti v teh krajih nobenih nadaljnjih pretenzij. Značilno je, da je nemški veleposlanik v Moskvi imel z Molotovom razgovor, ki je trajal štiri ure. Po pisanju »Aftenbladet« se zbira številne sovjetske čete v severni

mednarodne razstave v Milanu in na kateri sodeluje tudi Rumunija. Giurescu bo nato odpoval v Rim, kjer bo ostal dva dni.

Weygandova naloga

Pariz, 11. aprila. p. Kakor zatrjujejo v dobro poučenih krogih je zavezniški vrhovni vojni svet na svoji zadnji seji sp-elel vse potrebne sklepe za primer kakršnekoli akcije Nemčije na kakem drugem evropskem področju. General Weygand se je v letalom vrnil v Sirlo z nalogo, da pripravi vse potrebno za primer, če bi morala zavezniška armada na Bliznjem vzhodu preiti v akcijo. Zavezniški vrhovni vojni svet je pri svojih sklepih upošteval tudi možnost napada na Belgijo in Nizozemsko. Odrejeni so vsi potrebni ukrepi, da se na tem področju pripravi vsako presenečenje od Nemčije. Značilno je poročilo agencije Havas iz Londona, da se bodo kmalu videle posledice zavezniškega protinapada na morju in v zraku in sicer na prostoru ki ne bo omejen samo na ono operacijsko področje, ki ga je izbrala Nemčija.

Rusiji navzlic izjavi vlade, da so Sovjetska Rusija ostala nevtiralna. Arktična sovjetska mornarica je pod polno paro.

Uradna sovjetska izjava

Moskva, 11. apr. s. (Reuter) Sovjetski radio je daval objavil uradno izjavo o stališču sovjetske Rusije glede nemške invazije na Dansko in Norveško. Izjava pravi, da sta Anglija in Francija hoteli napasti Skandinavijo in da je bila zato nemška akcija samo popolnoma logičen odgovor na te namene. Deklaracija tudi pravi, da je bila zavezniška obljuba za pomoč Finski samo preteveza.

V angleških političnih krogih k tej izjavi pripominjajo, da na podlagi sovjetske politike zadnjih mesecev ni prišla nepriznava, obenem pa ugotavljajo, da se iz izjave samo teoretično za nemško stvar in ne predvideva nobene aktivne sovjetske pomoči za Nemčijo v kakršnikoli obliki.

Kaj pravijo v Ameriki

Silen vtis dogodkov na evropskem severu

New York, 11. aprila. br. Ameriški tisk nad vse pozorno zasleduje dogodke v severni Evropi in niti najmanj ne prikriva ogorčenja zaradi nemškega vpada na Norveško.

»New York Times« ugotavlja, da je naglica in organiziranost nemške akcije na Danskem in Norveškem dokaz, da so morale biti te akcije že dolgo časa pripravljene do zadnje podrobnosti in načrti izdelani v vseh podrobnostih. Nemška vojska je delovala kakor ura. Vojne ladje, ki so bile po 500 milj oddaljene od svojih oporišč, so se v pravem času znašle na svojem mestu ter dobile v hipu točna navodila za svojo akcijo. Reputacija, ki si jo je nemška armada pridobila z operacijami v Avstriji, Češki in Poljski, se je sedaj še ojačila, toda njen učinek je prav nasproten. Nič ne spremlja teh akcij s simpatijami. Na nikogar nemške vojne operacije ne vplivajo ugodno. Okupacija Danske in Norveške je morala vsakekor prepričati, da besedi nemške vlade v resnici ni mogoče več verjeti. Nemčija bo morala v bodoče dati res drugačna jamstva, da ji bo svet verjel.

»New York Herald Tribune« naglašja, da je ameriška javnost obupana zaradi nemške invazije v Skandinavijo. Skandinavsko državo so bile v Evropi nosilce idealov, na katere se opira ves družaben sistem Zedinjenih držav. Kar se je pripetilo sedaj, se ne more presoditi niti z onim merilom, ki

je veljalo za presojo usode, ki je zadela Avstrijo, Českoslovaško in Poljsko. Te tri države so bile tvorbe, ki so nastale po svetovni vojni in je morda kdo v Evropi res s slabim očesom gledal nanje sedaj pa so bile napadene male države, ki so bile v zadnji svetovni vojni nevtiralne in ki jim niti najbolj zagriženi narodni socialisti ni mogli ničesar očitati. Učinek, ki ga je napravila okupacija Danske in delov Norveške na ameriški narod, ni mogel biti drugačen, kakor da so se simpatije za danski in norveški narod le še postterile.

Rooseveltovi odloki

Washington, 11. apr. s. (Reuter) V zvezi z novim položajem v Skandinaviji je podpisal predsednik Roosevelt snovi več odlokov, ki v smislu nevtiralnostnega zakona odredjajo naslednje:

Prepovedano je izvažati iz Zedinjenih držav vse dansko in norveško imetje v kakršnikoli obliki.

Ameriške ladje in ameriški državljani odslej ne smejo potovati niti v Skandinavijo niti v Dansko, prav tako pa tudi ne k arktičnim obalom Sovjetske Rusije. Ameriškim ladjam je prepovedan dotop v sovjetski luki Murmansk in Arhangelsk.

Ves trgovinski in bančni promet s Skandinavijo je dovoljen samo s posebnim dovoljenjem državne blagajne.

Izplačevanje posojil, ki so jih Zedinjene države dovolile Norveški, Švedski in Danski, je do nadaljnjega ustavljeno.

France Bevk: Partija šaha

Domača igra v treh dejanjih je dobro uprizorjena in igrana zanimala

Ljubljana, 11. aprila. Knjige imajo svoje usode, pravi latinski pregovor. Pri nas imajo čudne usode zlasti izvirna dramska dela. Bevk je danes najplodovitejši in najpopularnejši slovenski pisatelj, saj je šteto njegovih romanov, novel in povesti ogromno; čitamo jih iz knjig in v najrazličnejših revijah, pa tudi že zbrani Bevkovi spisi izhajajo nekaj let. Bevk je torej ugleden avtor pripovedne domače književnosti, ki ima odlično legitimacijo, da stopi s svojim delom tudi na slovenski oder. Tako bi sodila logika. Pa je vendar ugovarjala »usoda«. Nelogična, nerazumljiva »usoda«!

Okoli dvajsetkrat so že uprizorili ljubljanski igralci pod vodstvom V. Bratine Bevkovo »Partijo šaha« in jo igrali po slovenskih mestih in trgih, mariborsko Narodno gledališče jo je uprizorjalo, a šele Mars je končno odprl vrata tudi ljubljanski dramski Bevkovi igri.

Pa se je posrečilo Francetu Bevku, da je zaigral svojo partijo šaha in je dosegel uspeh, ki je — remis. Nič ne de, celo največji mojstri dosežejo remise; spoznali smo vendar zanimivo delo domačega veleazaluznega literarnega robotnika, in sam avtor bi se po novi izkušnji na odru marsikaj naučil za bodoče. To pa je, bi dejal, ena prvih dolžnosti našega slovenskega gledališča.

Že marsikdo se je prepričal, da zna pisati povesti in romane, ne pa drame z isto močjo in naravnostjo. Občutek imam, da je bila »Partija šaha« prvotno tragično zaključena, da pa je Bevk naposled v zadnjem dejanju zaokrenil na humorno, bolj cinično dovipno stran in dal zato svoji dramatski tvorbi pridevek komedija. Pa je nekdo točno izrekel svojo sodbo, da zaradi komedijantskega sloga tega zadnjega dejanja vsa igra nikakor še ni komedija. Celotni vtisk Bevkove igre torej ni enoten, harmoničen, stalno doleden, in to dejstvo je vzrok, da je bil uspeh je — remis.

Res je trikot že zelo obrabljjen motiv, ki smo ga gledali naštetokrat, čisto v lahkonetjati in artistično sarmantnejši, ljubeznivo lahkomiselni obliki. Bevk je moralen pisatelj in da zmagaži poštenosti, a porazi nepochtenosti. Toda to zmago in ta poraz ni preveč ojašal s tem, da je naslikal tekmeča, moza in ljubčica, za Erno zelo po starem, čisto belo in čisto črno, torej brez mešanja barv. Tovarnar Peter Dren je nezamansko pridlen, vzgledno »soliden,

vzorno zaljubljen zakonski mož in oče. Edo Galé, menda neke vrste agent, pa je postopaj, kvartopirec, hazarder in celo poverjevalec tujega, trvdikinega denarja, pa brezvesten ženskar seveda. Erna je žena, ki ji dvorjenje in strastnost Galetova za trenotek zameglita razsodnost; v svoji srčni mehkobi je celo pripravljena rešiti propalega hišnega prijatelja iz katastrofe in v to svrhu žrtvovati vse svoje dragulje.

Toda možu ni težko dokazati, da je Galé tudi strahopetec in slepar. Dovolj bistra je Erna, da se izlanka odloči za svojega moža in za svojega sinka. Dren pa je končno celo tako presenetljivo blag, da omogoči Galetu poravnati poverljeno vsoto in mu pošlje 20.000 din. Zelo nedolžen je; česar se je osorno in trdo branil v 2. dejanju, stori v 3. dej. Mar bi bil vrgel Galeta tisti znesek in še njega povrhu že v 2. dej., pa bi bilo dolgovozno, mučno, mestoma pošastno neumljeno, v celoti pa življenjsko težko verjetno ter v bistvu res samo komedijantsko tretje dejanje sploh odveč!

Komedija? Ali je hotel Bevk s svojo igro povedati, da mora imeti celo največja hvaljeznost svoje meje? Galé je namreč nekakj neke na nepojasnjen način rešil Drenu življenje. Galé za ta svoj čin izkoristi Drenovo denarnico in izkuša izkoristiti celo njegovo ženo. Končno je Drenu parazitatska preveč, in naša morala vriska, ko zapodi do kosti in mozga blamiranje in osramočenje »prijatelja« Galeta za vselej iz svoje hiše. Hudo pa se je namrdnil naš estetski čut ob zadnji sceni, ko sinček objema majčico in očka v silnici za najglednejšo razglednico.

Tehnično ima igra nesomerna tri dejanja, med katerimi je prvo, najkrajše in obsejajoče le prav par prizorov, najboljša, a tretje dalje kakor obe prvi dve skupaj. Dejanje pa se odvija živahno in naravno ter je Bevkov dialog gladek, blaster ter izdaja njegovo moč. Želili bi si le več izrazov duševne in srčne Drenove superiornosti in vobče liričnih postaj remične poezije in lepote. Delo preseneča s suho stvarnostjo, ki je Bevk v pripovednih spisih na srečo tuja.

Predstava v dobri režiji in okusni inscenaciji V. Bratine je bila v vsakem pogledu prav lepa, gladka in učinkovita. V Bratine igra Drena krépkó in iskreno, mestoma s prijetno humorizacijo, pa s potrebno energijo. Mira Danilova je prikupna, »bégana«, a blaga žena. L. Drenovec je naraven in

značilen ženskar lopov, a Maša Slavčeva zelo realistična zvesta služkinja. Mali Bratina je točno prinesel svoj vzklík. A prizorček je v svoji sentimentalnosti samo neslan. Publiku je igralcem izrazilo priznanje. Fr. G.

SPORT

— Reprezentanca Nemčije določena. Za nedeljsko reprezentativno tekmo med Nemčijo in Jugoslavijo, ki bo odigrana na Dunaju, je nemška reprezentanca že določena. Za Nemčijo nastopijo Rafel, Zöhrer, Janes, Schmaus, Hahnreiter, Hoffstädter, Skoumal, Mock, Lehner, Hahnemann, Reitermayer, Binder, Pesser in Cohen. Nekateri izmed njih so že večkrat nastopili v Zagrebu v svojih klubskih moštvih.

Beograščani notejo nastopiti na Dunaju. Vsi igralci BSK, določeni za nedeljsko tekmo med Jugoslavijo in Nemčijo na Dunaju, so odpravili svoje sodelovanje. Beograščani bi morali danes prispeti v Zagreb in odpotovati jutri na Dunaj. Iz Beograda so bili določeni za nedeljsko tekmo proti Nemčiji Stojković, Dubac, Manola, Lehner, Glišović, Valjarević in Nikolić. Vsi so odpravili sodelovanje pod pretezo, da se ne čutijo sposobne, da bi nastopili na tekmi proti Nemčiji.

Beleznica

KOLEDAR

Danes: Četrtek, 11. aprila: Leon I.
DANAS NJE PRIREDITVE
Kino Matica: Zena — vrag
Kino Sloga: Tim Taylorjeva sreča II. del
Kino Union: Njen sluga
DEZURNE LEKARNE
Danes: Dr. Piccoli, Tyrseva cesta 6, Hočevar, Celovška cesta 62, Gartus, Moste — Zaloška cesta 47.

Opod s'ta

Sprožil se je plaz ... Med postajama Zaluha in Ozalj na progi Novo mesto—Karlovac se je pripetila strašna železniška nesreča. Osební vlak je med vožnjo iz Karlovca proti Novemu mestu zavozil v plaz skalovja ... Tako nekako se začnija naša domača filmska reportaža o železniški nesreči, stari skoraj že mesec dni. In prikaže se nekaj slik, o katerih pač smemo reči, da v nobenem pogledu niso najboljše. Tudi glas, spremljajoč te slike, bi bil lahko nekoliko živahnjejši.

Glavno pa niso nedostatki in zaradi njih bi se ne obregli ob to delo naše domače filmske umetnosti. Važnejše se nam zdi, da bi bil že skrajni čas, da ta filmska reportaža izgine s sporeda, ker je od železniške nesreče pri Ozlju minilo skoraj že mesec dni in se nam lahko svet smeje da jo še vedno prikazujejo na filmskem platnu kot nekaj najnovejšega. Res, sprožil se je plaz naše naglice, ki pa ni vedno doba.

8 filmskega platna

— Kino Matica: Zena vrag. Francoski film, ki ima originalen naslov »La Belle Equipe«, v Zagrebu in Beogradu so ga predvajali z naslovom »Razdora«, v Ljubljani pa je dobil bolj potegljiv naslov »Zena vrag«, dasi misliena Zena v filmu (Viviane Romance) ni nič bolj vražja kot so običajno žene take vrste, kakršno predstavlja ta odlična francoska igralka. Ta Zena vrag torej ne umori nikogar in nikomur ne izpije kri liki vampir, niti nima patoloških nagljenj, kakršna je imel Gabin v filmu »Clovek zver«, temveč so njeni manevri samo naivni in običajni manevri ljubosumja in sladostrastja. Režiser Julien Duvivier, eden najboljših francoskih režiserjev, se je genialno poigral z vsakdanjo storijo o tovariših, ki zadenejo v loteriji ter začno novo življenje, v katero posegajo višje sile v obliki žensk. Končno zmaga tovarštvo med dvema, ki se borita za ženo vrag. V tej vsakdanji storiji pa je polno pristnega in mojstrsko podanega življenja, saj so glavni igralci same filmske veličine, kakor Romance, Gabin, Vanel, Aimos, Charpin. — Mojsrsko so prikazana zlasti številna nastojenja.

Dva podjetna sleparja

Ljubljana, 11. aprila. 32letni Ferdinand Kocuvan doma iz okolice Celja, se izdaja za trgovskega zastopnika »Anglo Scott Textila« v Zagrebu. Kocuvan se kladi po Sloveniji in lovi na li-manice najraje krojače. Kot zastopnik omenjene trdke ponuja krojačem na daljše odplačilo manufakturno blago, ki ga naročnik seveda nikdar ne prejme, zahteva pa od njega nekaj denarja na račun in navadno ga tudi dbi. Nedavno je osleparil več krojaških mojstrov in nekatere trgovce v Mariboru, nato pa je preko Savinjske doline prispel v Kamnik, kjer je osleparil krojača Franca Goloba za 1000 din. Preden je odšel iz Kamnika, je zagretil tam tudi drzno tatvino, potem pa vginil v Ljubljano.

Tu se je naselil v hotelu »Sloja«, sohe pa ni plačal in ostal je dožan 112 din. Mimogrede je premoštil sobarico ter ji izvalil 100 din. V Ljubljani je prav na zvit način ogoljufal krojaškega mojstra Ivana Petrovičja za 300 din. Krojača Ludvika Roškarja pa tudi za nekaj stotakov. Kocuvan je potem, ko so mu postala v Ljubljani tla prevročila, pobegnil na Dolenjsko kjer se je ustavil v Novem mestu. Tudi tam je obiskoval krojaške mojstre, posrečilo pa se mu je izmamiti na račun naročenega blaga 250 din samo od mojstra Franca Adama. Srečo je poskušal tudi pri trgovcu Midorferju, ki pa je ptička spoznal in ga zapodil. Kocuvan lovi zdaj žrtve po drugih večjih krajih na deželi.

Orožniki na Dolenjskem iščejo še druge nevarnega sleparja in tatui, ki se najraje zateka v župnišča krađe in vlamja pa tudi v trgovine in gostilne. Je to Ivan Rožman, star 38 let, po poklicu delavec, doma iz okolice Ljutomera Rožman, ki je zagrešil več tatvin v okolici Novega mesta, je prišel oni dan v župnišče v St. Jerneju in natvezil župniku, da ga nameravajo oropati. Župnik ga je poslušal in ga celo pogostil, po odhodu pa so ugotovili orožniki, da je Rožman že dolgo iskani vlomilec, ki je nedavno vdrl v župno cerkev v St. Jerneju in jo oplenil, vlomil pa je tudi v trgovino. Stefan Bajca, Rožman, ki se mu je zancrak posrečilo odnesti pete, je že večkrat sedel zaradi tatvin in tatvin in je bil šele nedavno izpuščen iz mariborske kaznilnice.

DNEVNE VESTI

Konferenca o prehrani prebivalstva. V direktiji za prehrano je bila včeraj širša konferenca zastopnikov državnih in gospodarskih in tanov zainteresiranih na prehrani prebivalstva. Konferenca je bila sklicana na pobudo direktije za prehrano in Zveze kmetijskih zbornic. Na nji je bilo sklenjeno med drugim, da bo direktija zbirala rezerve hrane in dajala nvaodila glede izvoza, da naša država ne ostane brez potrebnih zalog hrane in živinske kreme. Direktija bo skrbelala, da se zagotovi potrebna količina hrane pasivnim krajem. Država, Narodna banka in Priv. agrarna banka morajo dati direktiji na razpolago zadostna denarna sredstva, da bo kos svojim nalogom. Kmetom je treba v bodoče zagotoviti pravice in njegovemu delu odgovarjajoče cene za poljske pridelke. Z nobenimi ukrepi se ne sme omejevali porast cen kmetijskih pridelkov. Končno je konferenca ugotovila, da se more vršanje prehrane prebivalstva rešiti trajno samo s povečanjem proizvodnje in načrtno ureditvijo vega našega gospodarstva. Zato zahteva, da se čimprej določi gospodarski načrt. Pri tem je treba v prvi vrsti zagotoviti polno koordinacijo dela vseh gospodarskih ustanov.

Československa obec v Ljubljani. Čehi so v Ljubljani dobro organizirani in njihova organizacija je Československa obec v Ljubljani, ki je močna in delavna. To nam tudi kaže tiskano letno poročilo o delovanju ČSO v preteklem po lovnem letu. Československa obec je štela lani 8 častnih, 12 ustanovnih in 230 rednih članov. Korporativno je pa bila vključena v Československem Savezu v Beogradu, pri Družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani, Jugosloveski ligi v Ljubljani, v Društveni Prace v Pragi, Umelecki Be di v Pragi in Zvezi kulturnih društev v Ljubljani. Organizacija ima lepo knjižnico s 1635 knjigami. Lutkovni odbor vzdržuje tudi lutkovni oder za otroke. Posebno pomembno kulturno delo ČSO je, da skrbi za šolanje otrok svetega članstva v čških šolah. S pomosom ugotavlja v poročilu, da ni bilo lani nobenega čškega otroka v Ljubljani, ki bi ne obiskoval čške šole. Lani je bil delaven tudi prosvetni osek in priredil je celo vrsto lepih predavanj in govornih prosvetnih prireditve. Predsednik ČSO je Rudolf Ryška, podpredsednik pa A. Ludvik in inž. Fr. Honzak.

Javna prošnja vser društvom. Protituberkulozna zveza priredi v času od 19. do 25. maja svoj običajni protituberkulozni teden, pod geslom »Vsakemu jetičnemu prostoru v bolnici ali zdravilišču!« V zvezi s to prireditvijo slavi zveza tudi 10 letnico obstoja in delovanja, vsled česar želi, da bi dosegel letošnji protituberkulozni teden najboljši moralni uspeh ter tudi z zbiranjem gnotnih sredstev nadkrilil vse slične dosedanje prireditve. Zato prosimo vsa društva brez izjeme, da določijo za svoje prireditve in morebitne nabiralne akcije kak drug primeren čas ter na ta način pripomorejo naši proslavi in protituberkuloznemu tednu do čim večjega uspeha. Za uvidenost se vsem društvom že naprej kar najtopleje zahvalujemo. — Protituberkulozna zveza v Ljubljani.

Dijaski kongres v Beogradu. V Beogradu se je zbralo nad 3.000 dijakov iz vse države. Na kongresu so bili posebno prsno pozdravljeni delegati iz Zagreba, Ljubljane, Subotice in Skoplja. Bolgarski študentje so tudi poslali svoje delegate v znak solidarnosti z jugoslovanskimi tovariši. Omladini vse Jugoslavije so poslali zborovalci obširno brzojavko, v kateri tolo pozdravljajo omladinsko akcijo za mir in svobodo malih narodov. Potem so govorili zastopniki študentov iz Zagreba, Ljubljane, Beograda in gostov iz Belgarije.

Razpisane službe treh banovinskih veterinarjev. Banska uprava razpisuje službo banovinskih veterinarjev uradnih pripravnikov 8. pol. skupine in sicer eno v Trebnju, drugo v Rogaske Slatni za sodni okraj Rogatec, tretje pa v Trzinu. Prošnje je treba vložiti pri banski upravi do 30. t. m.

Akademski pevski zbor v Beogradu. Snuči je bil v Kolarčevi Ljudski univerzi koncert ljubljanskega APZ pod vodstvom njegovega pevovodje Franca Marolta. Dvorana Kolarčeve univerze je bila zasedena do zadnjega kotička. Ob 20.30 je stopil v dvorano odposlanec Nj. Vel. kralja Petra II. major Marko Ajdarić, nato pa so prišli predstavniki vlade, ministrski predsednik Dragiša Cvetković, podpredsednik dr. Vlado Maček, prosvetni minister Boža Maksimović, pravosodni minister Laza Marković, finančni minister dr. Juraj Krek. Ko so pevc prikorakali na oder jih je vsa dvorana burno pozdravljala. Vsako točko koncerta je občinstvo sprejelo z navdušenim odobravanjem, ki se zlasti na koncu ni hotelo početi.

Iz »Službenega lista«. »Službeni list kr. banove uprave dravske banovine« št. 29 z dne 10. t. m. objavlja uredbu o spremembah in dopolnitvah zakona o neposrednih davkih, uredbu o spremembah in dopolnitvah zakona o taksah, uredbu o spremembah in dopolnitvah zakona o sodnih taksah in pravilnik o opravljanju vinitarskega izpita.

Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo manj oblačno precej stalno vreme. Včeraj je znašala najvišja temperatura v Dubrovniku in Kumboru 15, v Zagrebu 14, v Splitu in Rabu 13, v Ljubljani 12,4, v Mariboru in Beogradu 12, v Sarajevu 11, na Visu 10. Davi je kazal barometer v Ljubljani 765,1, temperatura je znašala 3,6, na aerodromu —2 C.

Gledališki igralci proti svoji volji. V terek zvečer so imeli v ošeskelem gledališču čuden incident. Med zadnjim dejanjem je nenadoma prišel na oder neki tramvajski sprevodnik. Igralcev to nizegalo. Mirno so nadaljevali predstavo. Občinstvo je mislilo, da spada tramvajski sprevodnik v igro in se ni dosti zmenilo zanj. Šele ko je sprevodnik na odru nekaj časa v razliki neko stekleno posodo je prevrnil in razlil neko stekleno posodo je občinstvo spoznalo, da ne spada na oder. Sprevodniku je bilo postalo med prestopom slabo, hotel je oditi z galerije iz gledališča pa je pomotoma zasel na oder.

Pod vlak je skočil. V terek zvečer je skočil na postaji Kraljev breg med Novim Sadom in Horvosom pod vlak delavec Jovo Lijašević iz Budve. Vlak mu je odrezal obe nogi. Prepeljali so ga v bolnico kjer je zaradi velike izgube krvi kmalu umrl. Kaj ga je pognalo v obup ni znano.

Šestim žrtv meningitisa v Zagrebu. Razne bolezni so zahtevale v Zagrebu v zadnjih 10 dneh 99 žrtv. Tuberkulozi je podleglo 19 bolnikov, pljučnici tudi 19, meningitisu pa 7.

Truplo čuvaja savskega mostu pri Zagrebu najdeno. Že več tednov je tega, ko je utonil v Savi pri Zagrebu čuvaj zagrebškega mostu Stepan Pavlović. Vozil se je s čolnom, ki se mu je pa prevrnil. Šele včeraj zjutraj je Sava pri Krugu naplavila njegovo truplo.

S škarjami smrtno ranil ženo. V Vinokovih je brivec Stepan Žiška v terek s škarjami smrtno ranil svojo ženo Katio, ki ga je bila zapustila in se preselila k svoji teti. Slučajno pa jo je ravno terek srečal na ulici in jo pozval naj se vrne k njemu. Žena mu je pa odgovorila, da je tudi ona našla ljubčka, kakor je imel on ljubico in da se noče vrniti k njemu. Tedaj jo je pa jel mož obdelovati s škarjami. Smrtno ranjeno ženo so prepeljali v bolnico, mož se je pa sam javil policiji.

Iz Ljubljane

Iz Banovinske davščina na plesne prireditve in podaljšanje poljejske ure. Za vsako javno plesno prireditev se plačuje v Ljubljani taksa po 300 — 200 — 150 in 100 din. Za odmero te takse je merodajna uvrstitev obrata za točilno takso. Ta taksa pa se lahko odmeri tudi povprečno. Povprečno določi banska uprava. Za vsako podaljšanje poljejske ure pa se plačuje v Ljubljani taksa 100 din. Za podaljšanje poljejske ure preko 2. ure se plačuje dvojna taksa. Taksa za policijsko uro se pobira tudi če je že plačana taksa za plesno prireditev.

Iz Regulacijske dela ob novem zavetišču v Trnovem. Prostor, na katerem stoji novo mestno zavetišče v Trnovem, je bil popreje zelo močvirnat travnik. Že ko so gradili novo poslopje, je bilo treba odvzeti vodo in nasuti stavbišče z gramozom, sedaj pa je nastala potreba po nadaljnji regulaciji obširnega kompleksa, kjer bo ureden lep vrt. Z regulacijskimi deli so že pričeli in je tam zaposlenih več delavcev, ki so plačani iz fonda za zimsko pomoč. Ob novi stavbi bo urejena tudi nova cesta, ki ima zvezo s Karunovo ulico.

Zborovanje gostinskih nameščenec v Ljubljani. Zveza gostinskih nameščenec Jugoslavije, sekcija v Ljubljani, sklicuje svoj redni letni občni zbor. ki bo v noči od 15. na 16. aprila ob 2.30 uri zjutraj v mali dvorani Delavske zbornice na Miklošičevi cesti. Dnevni red je razviden iz razposlanih vabil. Na občnem zboru bodo vodena zanimiva poročila o dosedanjem strokovnem delovanju sekcije, o novi uredbi za gostinske nameščenice, in se bodo reševala druga aktualna vprašanja. Vabimo vse članstvo in v slovesnem gostinskem nameščenec in nameščenke, da se občnega zbora udeležijo v polnem številu in se preprčajo o intenzivnem delu njihove stanovske organizacije. Odbor. (—)

Iz Drž. II. dekliške meščanske šole v Spodnji Šiški prireja bazar PJS skupno s šolsko razstavo 13., 14. in 15. t. m., vsak dan od 9. do 12. in od 3. do 6. ter vabi cenjeno občinstvo, da poseti razstavo in iskreno želi, da bi bilo obilo ogledovalcev, ki bi z nakupom ročnih del podprli šolski PJS v njegovih težnjah.

Iz Naša Glasbena akademija bo imela svojo tretjo letošnjo javno produkcijo dne 15. aprila ob četrta na 7. zvečer v veliki Filharmonični dvorani. Na produkcijo opozarjamo že danes. Celotni spored priobčimo prihodnje.

Iz Duhovne osnove sodobne umetnosti je naslov javnemu predavanju g. dr. Fr. Steleta, ki bo v ponedeljek 15. t. m. ob 20. zvečer v Hubadovi dvorani, pod okriljem Slavističnega kluba na un. verzli. Istočasno sporoča klub vsej javnosti, da bo nadaljeval z javnimi predavanji, ki jih je prirejal že lansko leto. Cenjeno občinstvo vljudno vabljeno!

Iz Filozofskega društva priredi v soboto 13. t. m. redno predavanje. Predaval bo g. univ. prof. dr. Evgen Spektorski o temi: Comte in Hegel. Predavanje bo ob 18. uri v predavalnici mineraloškega inštituta na univerzi. V top prost. Vabljeni vsi, ki se zanimajo. Pred predavanjem, ob 17. uri, redni letni občni zbor v filozofskem seminarju. Odbor.

Iz V letošnji koncertni sezoni, ki je sicer precej bogata in pestra, manjkajo nekateri violinski koncerti. Zato smo tem bolj veseli, da nas obišče v prihodnjih dneh znameniti francoski violinist Robert Soetens, ki bo koncertiral v veliki Filharmonični dvorani v ponedeljek dne 15. t. m. in bo izvajal ob večini dela svojih rojakov francoskih kompozitov. Spored je odlično sestavljen, pester in izredno zanimiv. Zato obisk koncerta priznanega violinskega virtuozna najtopleje priporočamo. Koncert bo v veliki Filharmonični dvorani in začetek izjemoma ob pol 9. zvečer. Vstopnice v knjižarni Glasbene Matice.

Iz Tombole Rdečega križa se bo vršila na praznik Vnebohoda 2. maja na Kongresnem trgu v Ljubljani. Tomboleske karte po 5 din se že razprodajajo. Kupite tomboleske karte, saj je dobiček namenjen za samarjansko službo, ki je v sedanjih časih še posebno vse podpore potrebna.

Iz »Gledališče mladih« bo jutri ob 20. v franciskanski dvorani uprizorilo Cankarjevo »Lepo Vido«, ki jo je pripravil in sceno opremil Zvonimir Sintič. Uprizoritev bo zaradi svojstvenega gledanja na to Cankarjevo delo gotovo vzbudila mnogo pozornosti pri vsej kulturni javnosti. Govorilni zbor, ki bo imel pri predstavi zelo važno vlogo, je našel tudi režiser Jože Borko. Ker vlada za predstavo veliko zanimanje, si nabavite vstopnice v prodaji, ki bo danes in jutri od 10. do 12.30 ure in od 15. do 18.

Iz Nov grob. V Ljubljani je umrl v terek zvečer g. Viktor Koren, krojaški pomočnik pri tvrdki »Pavline«. Pogreb draga pokojnika bo danes ob 15. ispred mrtvaške veže drž. bolnice na pokopališču k Sv. Križu. Naj v miru počiva! Žalujočim naše iskreno sožalje!

Iz Zveza delavskih kulturnih društev »Vzajemnosti priredi v soboto zvečer ob 20. v dvorani Delavske zbornice svoj prosvetni večer. Na večeru sodelujejo delavski govorniki zbor, delavski pevski zbor, delavska godba. Na sporedu je časka in slovenska socialna pesem. Večer režira znani režiser Jože Borko. Obeta nam, da bo večer na lepi umetniški višini.

Iz Udrženje inženjerjev in arhitektov, sekcija Ljubljana opozarja svoje člane, da se bo 9. marca prek njimi redni letni občni zbor nadaljeval v soboto 13. t. m. ob pol 20. uri v društveni predavalnici na Kongresnem trgu 1/II (poslopje Kazine) in vabi, da se ga zanesljivo udeležijo. Na prvem delu občnega zbora izpremenjena pravila v skladu s pravili Zveze inženjerjev društev kraljevine Jugoslavije so bila medtem oblaisti potrjena in se bo naše društvo odalej zopet imenovalo Društvo inženjerjev v

DANES PREMIERA FRANCOŠKEGA VELEFILMA

SAFIJA

(LA MAISON DU MALTAIS)

DANES II. del senzacionalnih TIM TAYLORJEVIH pustolovščin v filmu
KINO SLOGA, tel. 27-30 — Ob 16., 19. in 21. uri

V GLAVNIH VLOGAH: VIVIANE ROMANCE, LOUIS JOUVET, PIERRE RENOIR, DALIO IN DRUGI ODLIČNI FRANCOŠKI IGRALCI

Predstave ob 16., 19. in 21. uri

KINO UNION, tel. 22-21

Tim Taylorjeva sreča

Ljubljani, tako kakor ob ustanovitvi leta 1911. Zato pričakuje bodoči upravni odbor sedaj avtonomnega društva novih pobud in smernic za čim koristnejše delo za dobrobit in napredek ter za ugled inženjerskega društva

Iz Štirindvajseta in zadnja ponovitve izvršne Nušičeve veseligre »Uže« bo v Sentažakobskem gledališču v soboto 13. t. m. ob 20.15. Igra je bila sprejeta z velikim navdušenjem in so bile vse dosedanje predstave popolnoma razprodane. Ker je odšlo tudi pri včerajšnji predstavi mnogo ljudi brez vstopnic, jih kupite že v naprej. V nedeljo 14. t. m. ob 20.15 pa bo deseta ponovitev zabavne in prav tako vedno razprodane »Pekovske«. Kupite vstopnice že v predprodaji, ker jih zvečer pred predstavo ne boste več dobili.

Iz Dve nesreči. Reševalci so bili snodi poklicani v Predovičovo ulico 42 v Mostah, kjer so naložili na avto ključavničarja Nikolaja Polca in ga odpeljali v bolnico. Polc se je pri delu zastropil s plinom. Na Rebrli 1 je padel na parketu 18letni krojaški pomočnik Anton Maver in se težje poškodoval.

Naše gledališče

DRAMA

Začetek ob 20. uri

Četrtek, 11. aprila: Županova Micka. Varh

Red Četrtek

Petek, 12. aprila: zaprto

Sobota, 13. aprila: Asmodej. Red A

OPERA

Začetek ob 20. uri

Četrtek, 11. aprila: Lucia di Lammermoor.

Premierski abonma. Debut Sonje Ivančičeve in gostovanje Josipa Gostića

Petek, 12. aprila: ob 15. uri: Figarova

svatba. Dijaska predstava. Izven. Globoko znižane cene od 16 din navzdol

Sobota, 13. aprila. Gostovanje Comedie

Francaise. Izven. Cene od 40 din navzdol

★

Opozarjamo na izreden kulturni dogodek: gostovanje članov Comedie Francaise, ki bo v soboto 13. t. m. v operi. Na povratku z gostovanja v glavnih balkanskih mestih bodo dali francoski umetniki tudi v Ljubljani predstavo, pri kateri bodo v prvem delu večera recitalije, v drugem delu bodo igrali enodeljanko, Mussetovo komedijo »Tretja morajo biti odprta ali zaprta«, v tretjem delu bodo zopet recitalije in kot zadnja točka nekaj popularnih francoskih popevke. Kdor hoče spoznati slavno umetniško tradicijo največjega francoskega gledališča in njegovo kulturo, naj tega gostovanja ne zamudi. Predprodaja vstopnic pri blaginji in operi. Cene od 40 din navzdol.

Iz Celja

Iz Celje je dobilo 3 nove mestne svetnike. Namesto umrlega člana celjskega mestnega sveta g. Vinka Kukučnika ter članov mestnega sveta gg. Franja Witavškega in Franja Roša, ki sta pred kratkim podala ostavko, je banska uprava imenovala za člane mestnega sveta ključavničarskega mojstra Andreja Rozmana, solskega upravitelja p. Janka Kramera in višjega kontrolorja Leopolda Vianerja.

Zaključek predavanja na ljudskem vseučilišču. V ponedeljek 15. t. m. ob 20. bo na ljudskem vseučilišču v Celju zadnje predavanje v letošnji sezoni. Predaval bo univ. profesor dr. Boris Zarnik iz Zagreba o temi »Kaj nam pripovedujejo okamenine o postanku živih bitij?« Predavatelj bo predaval mnogo zanimivih skopitčnih slik.

Iz Zanimiva prvenstvena nogometna tekma. V nedeljo 14. t. m. ob 16. se bo pričela na celjski Glaziji prvorazredna prvenstvena tekma med SK Celjem in SK

VIVIAN ROMANCE ŽENA — VRAG

kot strastna ljubica, nevarna zapeljivka in vampir v filmu

Jean Gabin — Charles Vanel

Kino Matica, tel. 21-24. Ob 16., 19., 21.

Amaterjem iz Trbovelj. Srečanje teh dveh rivalov bo gotovo zelo zanimivo, upamo pa, da bo tudi vseskozi sportno in fair. Ta tekma bo odločila, ali pride Celje v ligo tekmovalcev ali ne. Za tekmo vlada v Celju in okolici veliko zanimanje.

Iz Mestna elektrarna v Celju bo zaradi nujnih del na omežju uknila v nedeljo 14. t. m. od 8 do 14 doba toka. V navedenem času bo treba ravnati, kakor da bi bilo omrežje pod napetostjo.

Iz Dom za omenogle in revne koroške borce namerava v tanovti krajevna organizacija Legije koroških borcov v Celju. V ta namen bo priredila efektivno loterijo, ki jo je kmetijsko ministrstvo že odobrilo. Zbiranje bo letos na Vidov dan.

Iz Dve nesreči pri delu. Ko je 39letni postnik Miha Oblak iz Harja pri Laškem nakladaj v terek stlejo na voz, se je voz prevrnil nanj in mu zlomil desno nogo v gležnju. V Ojtrški vasi pri št. Jurju ob Taboru je v terek pri delu konj brcnil 35letnega posestniškega sina Antona Podbregarja in mu zlomil desno nogo v kolenu. Oblak in Podbregar se zdravita v celjski bolnici.

Iz V celjski bolnici je umrla v terek dveletna dninarjeva hčerka Rozalija Zagarjeva iz okolice Vojnika.

Iz Predavanje o švedski. Na ljudskem vseučilišču v Celju bo predaval drevi ob osmih docent dr. ing. M. Karšulin o švedski. Zanimivo predavanje bodo spremljali skopične slike.

Iz Trbovelj

Iz Dve uri v carstvo vil, začelov in medvedov... Poseben dogodek za staro in mlado v naši dolini bo pravilna mladinska igra »Princeska in pastirček«, ki so jo nastudirali dijaki in dijskinje naše meščanske šole z godbo in petjem. Igra se bo uprizorila v Sokolskem, Delavskem in Društvenem domu. V slednjem v soboto 13. in nedeljo 14. t. m. Predstavi se začnejo točno ob 3. Za predstave je veliko zanimanje ter se priporoča publiki da vstopnice kupi že v predprodaji. Vljudno vabimo prijatelje naše mladine, da s številnim obiskom mladinskih predstav pokaže zanimanje za izvenšolsko delo našega naraščaja.

Iz Organizacija rezervnih podoficirjev se po vzeledu drugih mest naše države snuje tudi v Trbovljah. Pripravljalni odbor poziva vse rezervne podoficirje iz Trbovelj, Zagorja in Hrastrnika da se zlastijo pri poverjeniku tega odbora tovarišu Kuhar Hermanu, vrtnarju v Trbovljah II.

Iz Trboveljska sekcia podoficirja Udrženja jugosl. rez. oficirjev priredi v petek 12. t. m. zvečer v tukajšnji rudniški restavraciji društveni sešatek, na katerem bo odbor poročal o organizacijskih in drugih zadevah, ki se tičejo rezervnih častnikov. Radi važnosti sestanka se vabijo gg. rez. oficirji k polnoštevilni udeležbi.

Iz Osebnosti. Z odlokom ministrstva prosvete od 22. februaria je bila na mesto upokojene šolske upraviteljice g. Ane Lapornik imenovana za stalno šolsko upraviteljico na II. državnih dekliški šoli v Trbovljah ga. Marija Omerzu, učiteljica istotam. Z imenovanjem g. Omerzu je vodstvo dekliške šole prešlo v spretno roke priznane vzgojiteljice, ki je v doletnem ljudskošolskem prosvetnem delu pokazala že prav lepe uspehe. Ga. Omerzu je podučevala nekaj let v Hrastrniku, potem pa je bila imenovana na trboveljsko šolo, kjer deluje v neumornem delu preko trideset let ter je skrbno vzgajala že lepo število ljudskošolske naraščaja. Kot domačinka pozna nova upraviteljica prav dobro vzgojne potrebe tukajšnje industrijske mladine in ne

Slovinci v Ameriki

V Pokersnkovi družini v Woodstocku se je odigrala pretresljiva tragedija. Pokersnk je streljal na svojo ženo Kristino in 17letnega sina, ki ga pa ni zadel, pač pa je ženo nevarno ranil. Sin je v zadnjem nihu iztrgal očetu puško iz rok, da se ni zgodila še večja nesreča. Očetu se je menda zmešalo.

V Torontu v Kanadi je umrla Bara Ban, roj. Mužor, doma iz Radine vasi v Vivotini. V Ridvevoodu je umrl Franc Mazovič, star 68 let, doma iz Domžal. V St. Louisu je umrl Franc Mikulus, star 76 let, doma iz št. Vida nad Vipavo. V Clevelandu so umrli Anton Rogel, star 71 let, doma iz Duševci vasi, fara Smihel pri Žužemberku; Marija Pavličič, stara 72 let, doma iz vasi Lokve, in Loize Strle, star 61 let, doma iz Št. Petru na Notranjskem. V Conemauciu je umrl Franc Bevc, star 58 let. V Chicagu je pobrala jetika Alberta Kuhlja v Pueblu je umrla Karolina Merhar rojenca Vidmar, doma iz Primče vasi pri Ambrusu na Dolenjskem. V Aiehellu je podlegla operaciji Ana Bujarčič, roj. Simkovič, stara 35 let. V Sopriču je umrl Jože Zavrl, star 61 let, doma iz okolice Janč na Dolenjskem. V L'Anse je umrla Margaretta Osterman, stara 75 let, doma iz Deskovce vasi pri Starem trgu v Beli Kraini. V Chisholmu je umrla Sofia Lažanč, stara 54 let. V Milwaukee je umrl Jurij Ritonja, doma iz Sestrec pri Matkovcu. V Johnstownu je umrl Andrej Vidrih, star 20 let. V Cassity je umrl Janez Skulec, star 52 let, doma iz Vršne gore. V Elvi je umrl Franc Novosel, star 28 let, doma iz Soče pri Bovecu. V Virgini je umrla Marija Kozar, stara 77 let, v Rocks Springu pa je umrl Peter Rediak, star 66 let, doma iz Pameč pri Slovenjem Gradcu.

Iz Rajhenburga

Preklična izjava

Podp.sani sem poslal uredništvu »Slovenskega Naroda« članek »Ali je meščanska šola v Senovem potrebna?«, ki je bil priobčen v soboto dne 23. marca v št. 65 na strani 8. V tem članku je med drugim rečeno, da je na občinski seji eden izmed odbornikov občine Rajhenburg rekel:

»Kaj bomo pošiljali svoje otroke med knapovske barabe! Saj tam se ne naučijo ničesar dobrega, ker je Senovo kazensko mesto za učitelje in pr hajajo tja le nekaifiliranec učne moči, ki otrok ne morejo učiti dobrega.«

Izjavljam, da sem bil napačno informiran in da teh besed na seji občinskega odbora n'hoče ni izgovoril, niti kaj drugega s čimer bi žalil rudarje ali učitelje v Senovem.

S tem popravilam krivico, storjeno članom občinskega odbora v Rajhenburgu, in se s tem zahvaljujem, da so odstopili od tožbe.

Rajhenburg, 5. 4. 1940. Franc Drenovec

MOŽ NI-SLUGA

— Milostiva, opozarjam vas, da na svojega slugo ne smete tako kričati.

— Prvič vas to nič ne briga, gospod. Drugič pa to ni moj sluga, temveč moj mož.

MALIOGLASI

Beseda 50 par, davek posebej Prekliti, izjave beseda din 1.— davek posebej.

Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti smamko. — Popustov za male oglae ne priznamo.

RAZNO

Oglašuj

male oglae

Slovenski Narod

ker so

naicenešili

VSAROVINSKO POKRSTVO se vedno po starih cenah odavaja v moderni in solidni izdelavi tvrdka »Oprava«. Celovška 50. Sprejemajo se naročila

6 L.

50 PAR ENTLANJE

azuriranje, vezenje zaves, perila, monogramov, gumbic. — Velika zaloga perja po 7.— din. Ljubljana, Gosposvetska c. 12

Franciškanska ul. 3. 4. L.

KLISEJE

VEŠALNE

JUGOGRAFIKA

123

PRODAM

Beseda 50 par davek posebej

Najmanjši znesek

Občni zbor jeseniške podružnice NSZ

Velik napredek narodne delavske strokovne organizacije na Jesenicah

Jesenice, 9. aprila. Jeseniška podružnica NSZ je imela v nedeljo svoj redni letni občni zbor v dvorani Sokolskega doma na Jesenicah. Ob 10. je ob navzočnosti številnega članstva otvoril predsednik tov. Tine Zupan občni zbor, pozdravil zastopnika oblasti, zastopnika izvršnega odbora NSZ ter vse navzoče članstvo. Posebej je pozdravil delavske veterane tov. Šnajderja in Globočnika, ki delujejo v podružnici že od njene ustanovitve. Spomnil se je tudi dveh, v preteklem letu umrlih članov, tov. Kralja in Fona, nakar je prešel takoj na dnevni red.

Predsednik je kot prvi obširno poročal o organizacijskem delu v vseh področjih in vprašanih delavskih stanih. Da vse to delo in prizadevanje ni bilo brezuspešno, pričajo dejstva. Kot največji uspeh, ki smo ga dosegli lanske leto, je vsekakor popravek kolektivne pogodbe delavstva pri KID, ki je v mnogoterih točkah zboljšal položaj delavcev pri navedenem podjetju. Sploh pa je naša podružnica sedaj na Jesenicah vodilna in tudi najbolj aktivna v vseh vprašanih in zadevah, ki se tičejo jeseniškega kovinarja. Pa ne samo to, da skrbi mo za gmočni položaj našega delavca, temveč mu nudimo tudi zadosti duševne hrane, ki je potrebna sodobnemu človeku. Tako imamo svojo knjižnico, v kateri je preko 1300 knjig, dalje čitalnico, prirejamo razna predavanja in v prav sedaj smo na zaključku naše strokovne šole, ki je trajala dva meseca. Vse to je dokaz našega nesebičnega dela za zboljšanje gmočnega položaja, kakor tudi za dvig duševnega nivoja našega delavstva. Naši uspehi pa bodo še boljše, če popolnejši, če bo naše članstvo zavrednejše in bo vsak posameznik aktivno sodeloval pri našem prizadevanju za gospodarsko, socialno in kulturno zboljšanje našega delavskega stanu.

Položaj kovinarskih delavcev pri KID se zaradi stalnega naraščanja cen življenjskih potrebščin slabša iz dneva v dan, tako da v zaskrbljenostjo gledamo v bodočnost.

Razmere so nevedrnejše, kajti vse neugodnosti prenaša le delavstvo, kar je neoparljivo, ker je delavstvo prikrajšano na svojih plačah zaradi brezplačnih dopustov. Ugotavljamo, da za odklonitev draginskih doklad ni utemeljitve. Pri današnjem stanju pa lahko podjetje pristopi poleg tega tudi k drugim socialnim vprašanjem, ki tarejo delavstvo.

Jesenjski kovinar prihaja v vedno večjo stanovanjsko budo. Dolžnost podjetja je, rešiti to vprašanje. Naša mladina tava v brezdelju, ker jo tovarniški delavec ne more zaposliti. Nima pa denarja, da bi otroke pošiljal drugam. Vsa ta vprašanja, ki tarejo danes kovinarja KID, je treba odstraniti in narodno zavredno delavstvo v vrstah NSZ si bo prizadevalo, da se razmere urede. Za uspešno delo je potrebna skupnost delavstva brez razlike organizacijske pripadnosti. Zato ob tej priliki ponovno obhajamo tiste, ki s svojo taktiko razdvajajo delavske vrste.

Nacionalno delavstvo pa se bo ob vsaki priliki borilo proti razdvajanju delavstva, kakor tudi proti vsem tistim smerem, ki hočejo zaradi naše pripadnosti vršiti zapostavljanja. Pošteno, razsodno delavstvo vabimo, da nas v tem našem delu podpira in se organizira v NSZ, ker ne odklanjamo nobenega, ki ima iskreno željo, sodelovati v korist in povzdigo vsega kovinarskega delavstva na Jesenicah in Javorniku.

Poročilo tov. Zupana je bilo sprejeto v velikim aplavzom. Nato pa je podal poročilo tov. tajnika Tine Žen.

Tov. tajnik je v svojem obširnem poročilu označil podrobnejše delovanje podružnice NSZ na Jesenicah. Podružnica je imela v preteklem letu 28 rednih odborovih sej. O živahnem delu organizacije pa dokazuje tudi obširna korespondenca, ki jo je ta vodila v preteklem letu. Število članstva je znašalo 1. januarja 1940 650 članov.

Teren, na katerem je delovala naša organizacija, je bil silno obširen, pa tudi težak. Vendar nismo klomili. Nasprotno, delovali smo toliko agilneje, kolikor težje ovire so se nam stavile nasproti. Prežeti idealizma in vere v našo moč, našo zavest in naš ponos, smo odločno prodirali naprej in tudi pokazali takemu nesebičnemu delu primeren uspeh. Tako smo uspešno zaključili pogajanja o izpopolnitvi kolektivne pogodbe iz leta 1937. Dalje smo se zavzemali in po svojih močeh reševali stanovanjski problem, ki je postal za naš okoliš eden najbolj perečih problemov. Dosegli smo s svojimi intervencijami pri upravi državnih železnice ugodnejše pogoje za prevoz delavcev, ki stanujejo bolj ali manj oddaljeno od Jesenic. Pri KID smo posredovali za čim večjo podporo za gradnjo nove polnice Bratovske skladišne na Jesenicah. Napravili smo nešteto prošnji in intervenciji za zaposlitev brezposelnih v različnih podjetjih.

Delali pa smo tudi na to, da se naša organizacija dvigne in razširi tudi na manjša industrijska in obrtna podjetja v vsem radovljiškem srezu. Tako smo izvedli v 33 različnih obratih volitve obratnih zaupnikov. Tudi letos v januarju smo ob priliki volitev obratnih zaupnikov pri KID dosegli lepo število naših glasov in tako dobili 4 zaupnike.

Tovariši! Naš bodoči program je še prav tako obsežen in veliko bo še treba dela, da dosežemo to, kar našemu delavcu pritiče. Zato vas pozivamo, da vsi sodelujete pri akcijah.

Naj živi enotna narodno-socialna organizacija!

Blagajniško poročilo za leto 1939 je podal tov. blagajnik Janko Avsenik, ki je prav strokovnjak razčlenil vse posamezne vrste dohodkov in izdatkov, ki jih je podružnica imela v preteklem letu, tako da je sleherni član mogel prav jasno razumeti in dobiti jasen vpogled v podružnično finančno gospodarstvo. Želeli bi bilo samo, da bi sleherni blagajnik v katerem koli društvu ali organizaciji tako razumel važnost svoje funkcije in vršil svoj posel tako vestno in natančno, kakor je to dokazal tov. Avsenik. Dohodkov je bilo v letu 1939 din 168.758,96, stroškov pa din 68.076,31. Čisti prebitok: din 100.682,65. Bilanca premoženjskega stanja: aktivna din 194.210,36, pasivna din 8595,44; čisto premoženje din 185.614,92.

Poročilo prosvetarja je bilo podano v kratkem, a zelo preglednem obsegu, kjer je bilo razvidno poslovanje in delovanje knjižnice, čitalnice, članskega in mladinskega tamburaškega oddelka, nadalje predavanja, članski sestanki, strokovna šola itd.

Poročilo nadzorstva je štedila volitev novega odbora. Za predsednika je bil soglasno izvoljen že večletni predsednik podružnice in predsednik centrale NSZ, tov. Tine Zupan. Tov. predsednik se je zbratnem članstvu zahvalil za zaupanje in podo-

udaril, da je funkcija predsednika težka in odgovorna, vendar pa jo sprejme le zato, ker je naše delavstvo še vedno v težkem položaju in mu je torej treba prioritati še veliko pravic in uveljaviti njegove upravičene zahteve.

Za podpredsednika je bil izvoljen tov. Mirko Žnidar. V ostali odbor so pa bili izvoljeni tovariši: Tine Žen, Maks Žen, Janko Avsenik, Jože Piber, Nace Razinger, Franc Mikelj, Anton Bartolj, Janko Markizeti, Pavel Čadež in Franc Tratnik; v nadzorstvo pa: Matevž Puc, Mirko Baraga in Jernej Zvagon. Namestnika nadzorstva sta Alojz Ferberžar in Jože Kožar. Praporščak tov. Andrej Globočnik, namestnik: Janko Vidmar.

Po volitvah je govoril zastopnik izvršnega odbora tov. Božidar Makše, ki je apeliral na članstvo, naj se resno oprime dela na organizacijskem, kulturnem in prosvetnem področju, ker le zavedno članstvo more doseči uspehe, kajti polje je veliko, le delavci je treba. Svoje izvajanje je zaključil z željo, da bi podružnica NSZ na Jesenicah imela čim večje uspehe.

Pri 4. točki dnevnega reda je predlagal tov. Avsenik zvišanje podpor, ki jih nudi organizacija ob brezposelnosti ali smrti. Tov. blagajnik je predložil v ta namen sestavljeno tabelo podpor, ki jo je občni zbor soglasno odobril.

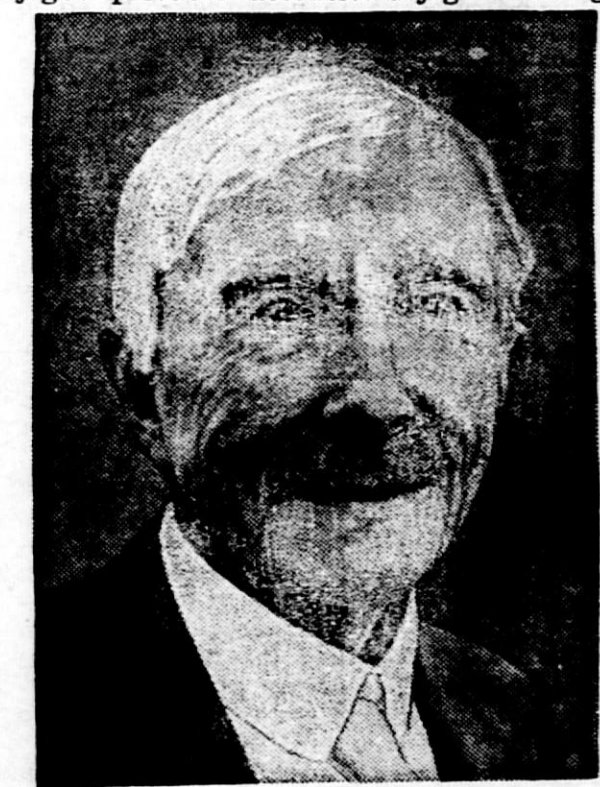
Ob 12.30 je tov. predsednik zaključil občni zbor in se zahvalil za obilno udeležbo, nakar je zaigral Mladinski odsek tamburaškega zbora prav slovenskih skladb. Vsi udeleženci obnega zbora so se nato fotografirali na letnem telovadišču pred Sokolskim domom in s tem se je zaključila lepa manifestacija močnega jeseniškega narodnega delavstva.

Glavna skupščina jeseniške podružnice NSZ je pokazala ogromno delavnost njegovega vodstva ter stremenje in neomajno voljo njegovega vodstva, da pribori delavstvu boljše življenjske pogoje.

Rockefeller in njegov kovanec

Zapustil je nad 900 milijonov dolarjev, a pri sebi ni imel nikoli drugega denarja razen srebrnikov po 10 centov

John Rockefeller, petrolejski kralj, ki je umrl star nad 90 let, je še v visoki starosti vsak dan igral golf. Spremljal ga je vedno njegov privatni detektiv. Njegova naloga

je bila varovati starega gospoda pred bedraci, zlasti pa odganjati od njega novinarje. Če se je je navzile temu podjetnemu novinarju posrečilo priti do Rockefellerja, se je moral predstaviti recimo kot knjigovodja, trgovski pomočnik ali kdorkoli, samo novinarskega poklica ni smel omeniti, ker bi bil sicer naletel slabo. Stari Rockefeller se je bal novinarjev kakor vrag kriza.

In ob takih prilikah se je stari gospod vedno lakovo nasmehnil in zastavil podjetnemu novinarju tle vprašanje: Koliko ste stari in ali ste oženjeni? Če je bil novinar še samec, je Rockefeller vedno dejal: — Torej se morate oženiti, mladi gospod. — Koliko pa zaslužite? Kje in kako stanujete? Kdaj vstajate? Ali imate kaj prihrankov? Ali hodite v cerkev? Ali pijete in kadite? Če je bil odgovor na vsa ta vprašanja zadovoljiv, je Rockefeller pripomnil:

— Simpatični ste mi in moram za vas nekaj storiti. Evo vam deset centov in z jutrišnjem dnevom odprite svoj račun v banki. Tole srebrnik vam prinese srečo.

Zanimivi pojavi med živalmi

Naravni pojavi so eno najzanimivejših poglavitij vsega nehanja na svetu. Zelo zanimiva je delitev dela, ki jo lahko recimo opazujemo pri vodnem orlu. Samec lovi ribe, dvigne se z njimi v zrak, kroži nad gnezdom in meče ribe vanj. V gnezdu čaka samica, ki raztrga ribe na drobne koščke in krmi z njimi mladiče. Človek bi mislil, da je to logično in dobro premišljeno. V resnici pa ni tako. Zgodí se namreč, da lovec samico ustrelí, samec mirno nadaljuje svoje delo, lovi ribe in meče jih v gnezdo. Posledica tega je, da mladiči pod kupom rib od lakote poginejo. Samcu niti na misel ni prišlo, da bi prevzel delo svoje družice, da bi ribe raztrgal na koščke in z njimi krmlil mladiče.

Živali delajo vse po instinktu, mehanično. Kakor stroj, čim ga požene, opravlja vedno isto delo, tako delajo tudi vse živali. Novemu položaju se ne znajo prilagoditi, zveza med posameznimi dogodki ali stvarmi jim ostane prikrita, njihovi možgani so premalo razviti, seveda pa naletimo tudi v živalskem svetu na pojave, ko moramo govoriti o pametnih ali celo prebrisanih živalih. Poznamo tudi živali ki svoje mrtve pokopavajo in skrbje za umobolne člane svoje družine. Med take živali spadajo nekatere vrste mravlje, ki svoje mrlice pokopavajo izven mravljišč. Mravlja, ki izkupi svojo živalsko pamet in postane slaboumna in za svojo okolico nevarna, ne sme ostati med zdravimi mravljami v mravljišču, temveč mora na določen kraj, kjer je zastražena.

Naravoslovci poznajo tudi posebno vrsto

rakov, ki enega para škarij ne rabijo za napadanje ali obrambo, temveč za čiščenje svojega telesa in čeljusti tako, da lahko govorimo o nekakšni različni zobni škrtki.

Naravni kavčuk hoče izdelovati

72letni ruski učenjak dr. Vladimir Ipatjev veruje, da se mu bo posrečilo izdelati umeten kavčuk in sintetični bencin, preden mu bo smrt prestrigla nit življenja. Ta svetovno znani kemik je posvetil svoj laboratorij in svoje delo severozapadni ameriški univerzi, da bi podpirala dosego teh ciljev. Ipatjev je prišel v Ameriko pred 11 leti kot šef raziskovalnega oddelka neke velike petrolejske družbe. Zda predava v svojem laboratoriju mlajše sile, ki bi nadaljevale njegovo delo. Proslavil se je s

svojimi študijami o kemičnih reakcijah organskih in anorganskih snovi pod velikim pritiskom.

Njegov glavni cilj je pa vzgojiti mlade ameriške učenjake. Šele potem se hoče posvetiti proučevanju petrolejskih produktov pod visokim pritiskom in analizi naravnega kavčuka. S tem se ukvarja že 30 let. V Ameriko je prišel, ko se mu je posrečilo izpopolniti proizvodnjo prvovrstnega bencina iz stranskih produktov iz plinov, ki so se pri prejšnjem načinu rafiniranja izgubljali. Trgovsko je pomenilo to odkritje prihranek tisoč ton bencina dnevno. Ipatjev je star znanec v razmeroma mladi panogi, namreč v kemiji visokega pritiska. Za seboj ima že več važnih izumov in odkritij. Morda se bo uvrstil med nje tudi umetno izdelani naravni kavčuk. Ta cilj hoče doseči s pomočjo velikih bomb z visokim pritiskom, ki bodo skupaj z vodikom razbile snovi na kemične prvine.

Glavno mesto lažnivcev

To je mesto Burlington v Ameriki — Kdo je največji lažnivec?

V našem racionaliziranem svetu, kjer sreča človeka na vsakem koraku znake reorganizacije človeške družbe, ni čuda, da imajo svoje prestolnice ne samo narodi in države, temveč celo obrti. In da bo svet dosleden, nas ne sme presenetiti, če najdemo na zemljevidu tudi glavno mesto lažnivcev. To mesto je seveda v Ameriki, kjer vam vsak človek pove, ko pridete v Burlington v državi Wisconsin, v mesto s 5000 prebivalci.

V Burlingtonu slovi med klubi najbolj Klub lažnivcev. Njegov predsednik je Otis Hulet, znana postava s pipo in palico. Ta mož ima največji arhiv laži na svetu. Njegov klub šteje 3600 članov in vsak dan se prijavljajo novi. Klubov znak je predsedniška lira s steklenimi lisami in vsako leto na Silvestrovo menja ta znak svojega lastnika. Na Silvestrovo se namreč zbere člani kluba, da si izvolijo svojega predsednika. Zadnja dva meseca v letu navadno pa tudi prva dva, sta v znamenju novih prijav. Lani pa ni bilo nobenega dne, da bi se ne prijavil vsaj en nov član. Vse kaže, da je ta klub praz za prav zavod, ki ima člane v 33 državah po vsem svetu in ki mora zaposlovati več tolmačev tujih jezikov. Dopisi prihajajo namreč iz vseh delov sveta in v vseh mogočih jezikih.

Največji lažnivec in torej najuglednejši član društva je Gilbert Poettischer iz Milwaukee. On ima v klubu številko 1. Lani je prekosil vse druge člane z zgodbo, ki je res vredna, da jo povemo. Nekoč je de-

lal Poettischer na ribiški ladi blizu New Orleansa. Nekega dne je imela njegova ladija posebno srečo in popoldne se je vrnila v pristanišče polna rib. Ribiči pa navzlic temu niso bili zadovoljni in ladija se je vrnila na morje. Zopet so ujeli mnogo rib, toda na povratku se poše pogonske snovi in ladija se je na morju ustavila. Poettischer si je pa znal pomagati. Izmed rib je dal izbrati in jih pometati v posebno posodo morskim psom podobne ribice, ki se imenujejo pasjeglavke. Potem je pa jemal po vrsti večje ribe in dražil z njimi pasjeglavke, da so jele lajati. V angleščini pa je en izraz za lajanje in skorjo. Tako je lahko posadka metala skorjo v peč. Knalu se je nabral dovolj pare, da je ladija lahko priplula v pristanišče.

Resni kandidat na mesto prvaka v klubu lažnivcev L. R. Wilson je preživel svojo mladost v gorah. Nekega dne se je s svojim vodnikom izgubil in ker ni mogel dovolj glasno klicati (angleško holler) je izrezal iz drevesa grčo (tudi holler) in jo pustil klicati zase na pomoč. Tudi ženske nočejo zaostajati za moškimi v lažnivosti. Gospa Westova iz Texasa je pripovedovala v klubu, da so imeli doma lepe prašiče. Ena stran je bila debela, namerjena tistim, ki imajo radi slanino, po drugi strani pa so bili prašiči suhi za tiste, ki imajo radi pust meso. Pred kurkne so obečali doma počevalno steklo in kure so aese tako debela jajca, da so jih prodajali na kile in ne po komadih.

Uspešno prosvetno delo krškega Sokola

„Krog s kredo“ je zaključil bogato zimsko sezono

Krško, 8. aprila. Zima je za nami in krško sokolsko društvo se lahko brezskrbno z veseljem obrazloži oziroma nazaj in s ponosom reče: »Storili smo več, kakor smo pričakovali.« Res je to in društvo to v polni meri priznava, ter mu čestitamo k tako plodonosnemu kulturnemu delu v letošnji zimski sezoni. Razen številnih članskih sestankov, družabnih večerov in predavanj, ki so pripomogli k zbliznanju članstva in širjenju sokolske ideje, je društvo priredilo letos lepo število kulturnih prireditev, ki bodo ostale neizbrisane v spominu članstva. Tako je društvo priredilo takoj v začetku sezone posrečeno komedijo »Zakoni stavkajo«, sledila je težko pričakovana otvoritev »sokolske knjižnice«, katero si je zgradilo članstvo samo z nabiralo akcijo, v januarju smo imeli »razstavo sokolskega tiskarja«. Takoj v začetku februarja se je vršil v Krškem v Sokolskem domu »župni dramski tečaj«, ob kateri priliki je društvo proslavilo 150letnico prve slovenske igre z Linhartovo komedijo »Veseli dan ali Matiček se ženik«. Za zaključek pa si je dramski odsek krškega Sokola izbral težko igro »Krog s kredo« v režiji br. Stiplovskega, ki jo je društvo pred kratkim uprizorilo. S prireditvijo »Kroga s kredo« pa je dramski odsek krškega Sokola napravil tak korak naprej, da ga lahko brez skrbi štejemo med najboljše diletantske odre v naši banovini.

Kakor sem že omenil, je igro režiral akademski slikar br. Stiplovskega, poleg s. Škerietove eden glavnih stebrov prosvetnega dela. S svojo odlično režijo je dal igri učinkovitost dejanja in čustvenost in domljivost, tako da je bila igra vsem dostopna. Z bogato scenografijo, ki jo je sam izdelal po lastnih načrtih, pa nam je pričaral res pravo kitajsko deželo z vsemi njenimi zanimivostmi. S svojo režijo in inscenacijo je dosegel res lep uspeh, za kar mu posebej čestitamo z željo, da bi s svojo dramsko družino kaj kmalu spet nastopil.

Nežno čutečo kitajsko ženo Haitang je izvrstno podala s. Pucova, ki je s svojo

borbo matere za lastnega otroka, ki jo je podala res čustvujoče, izvalila iz marsikaterega očesa solza solzo. Bila je vsekolik naravnost odlična ter je ponovno potrdila svoj sloves naše najboljšje igralkice. Njeno mater Cangovo, ki je v borbi za prvo kruha prodala lastno hčer v čajnico, je moštroski podala s. Janova. Princ Paa in znojnega kitajskega cesarja je učinkovito podal br. Zalar, ki je s svojo umerno in precizno igro, razločno izgovarjavo bil ne nadkriljiv. Njegova zadnja nastopa pričata, da je igralec, kakršnih je malo po naših odrih. Haitangnega brata Canglinga je podal prav dobro br. Kolšek, vendar je mestoma bil nerazumljiv. Kljub temu pa ni v nehalnih vlogi Canglinga zaostajal za drugimi. Okruttnega davčnega zakupnika mandarina Ma je dovršeno podal Česnik. Njegovo prvo ženo Y-pej je igrala s. Radanovičeva, ki je to pot nastopila prvič v večji vlogi, a je dosegla takoj lep uspeh. Obeta postati ena naših najboljših igralk. Ponovno nas je razveselila s svojim nastopom s. Bizjakova, ki po svoji igri raste od predstave do predstave. Tako po zunanosti kakor po igri nas je presenetil br. Zabkar v vlogi višjega sodnika Ču-Ču, ki je tega lakomnega po denarju odlično podal. Sodnika Čao je dobro igral br. Dvornik, ki pa je bil v nekaterih trenutkih precej neokreten. Zvornika Ting-Tonga je precej dobro podal br. Kukovič. Tako on kakor tudi Dvornik obetata postati še dobra igralca. Pa tudi vsi ostali so podali svoje vloge v splošno zadovoljstvo. Posebej pa moram še omeniti br. dr. Tonca, ki je za to priliki skomponiral tri razne kitajske komade ter s tem dal vidnejši poudarek igri.

Igra je doživela popoln uspeh in nedeljno priznanje vsega občinstva, kar priča, da je bila dvorana tudi pri drugi predstavi do zadnjega kotička polna. Društvo izrekamo naše bratske čestitke k takemu dramskemu uspehu, vsem sodelujočim pa naše iskreno priznanje z željo, da nam tudi v poletnih mescih priredijo spet kak lep večer. Zdravo!

Daniel Lesueur

Krinka ljubezni

Roman

— Tudi jaz kar drhtim od groze. Ne moreš se poročiti s hčerko tega človeka, dokler ne zvem... Herve se je zdrnil, toda na njegovem obrazu se je zopet pojavila nekakšna hladnokrvnost. — Mati, v kakšne mračne misli in dvome me hoče pahnuti. Vem premo, da bi mogel vedno v naprej presojati bistvo ali vrednost takega priznanja. Toda zagotavljam vas, naj bo Michelin oče kdorkoli, čeprav bandit, naj bi bil tudi sramota oropan vsega, kar mu pripada, naslova, premoženja in časti, to bi ničesar ne spremenilo na moji ljubezni, ničesar na moji odločitvi, da vzamem za ženo dekle, ki se mi je zaobljubilo pred bogom.

Madame de Ferneuse je molčala. Herve je mislil, da razume plah pogled, ki ga je mati uprla vanj.

— Ugovarjali mi boste s teorijo dednosti, — je dejal živahno. — Toda ta veda je prav tako nejasna kakor vse druge. Sprejemamo za zakone doždevne

pojave, polne neslutenege, polne protislovij. Michelina je cvet stvarstva, pa naj se pretaka po njenih žilah kakršnakoli kri. Atavizem, ki nam včasih pri naša dušo davnega prednika, nas zato varuje neposredne dednosti.

Na Gaetaninih ustnahn je zopet zaigral komaj viden, nežen nasmeh.

— Ah, mamica, — je dejal Herve mirneje, — vi mislite: on ljubi in nikoli ne dopusti ničesar, kar bi ponižalo tisto, ki jo ljubi. No, prav mislite. Najstrašnejše odkritje bi me ne odvrglo od nje in ne vzbudilo v meni dvoma, da bi ne bila vredna mojega oboževanja tako, kakor jo obožujem.

— Najstrašnejše odkritje, — je ponovila grofica. — O, ko bi se ne bilo zgodilo, da bi bil moj sum utemeljen, da bi dobil tudi oblike. Če bi ti mogla zanesljivo izjaviti, da Michelina ni hči pravega markiza de Valcora, bi privolila v tvojo poroko, ne da bi te nadlegovala s preizkušnjami.

Po teh besedah je Hervejev nemir izginil. Senca ponosa je zastrla ta obraz, ki ga je videla Gaetana vedno tako iskrenega in tako polnega ljubezni.

Herve je znova povzel besedo in trpkost njegovega glasu je odgovarjala izpremembi v njegovem obrazu.

— Razumem manj, nego kadarkoli... Govorite mi o ugankah, mati. Nedvomno imate prav. Ljubite me preveč, da bi me brez vzroka mučili. Gaetana se je vzravala, njen obraz je posinel kakor pepel in grudi so se ji dvignile kakor da komaj zadržuje ihtenje.

Sin je napravil kretnjo, ki je prosila, naj ga posluša do konca, potem je pa nadaljeval:

— Toda vaše besede sem slišal zelo dobro. Govorili ste mi o preizkušnji kot pogoj mojih poroke z Michelino. Pripravljen sem na vse preizkušnje. Povejte mi samo, kaj pričakujete od mene?

Gospa de Ferneuse je bila prvi hip po teh besedah v silni zadregi. Njen sin je dvomil, njen sin je trpel. Sin se ji je odtujeval... —

Kako priklicati ga nazaj, kako pomiriti ga? Ali bi ne bila resnica boljša od molka?

Kaj ko bi mi vse povedala? Toda kaj? Moj bog! ...

Mar ni bila najstrašnejša muka odkriti pred to mlado dušo lasten greh? Saj bi mu morala obenem priznati:

Tista, ki jo hočeš vzeti za ženo, je morda tvoja sestrčina ali pa je hči moža, ki je odstranil tvojega pravega očeta, ki ga je nedvomno ubil z lastno roko!

Prekruta dvojna možnost! Ne, ta mati ni mogla streči srca svojega sina. Dejala mu je:

— Čuj, kaj zahtevam od tebe. Toda to boš razumel šele pozneje. Za danes vedi samo to, da je najina bodočnost — tvoja kakor moja — pa tudi bodočnost tvoje ljubezni in bodočnosti mojega srca, ki ne pričakuje nič drugega, nego pomirjenje, odvisna od uspeha tega, kar boš moral storiti.

— Poslušam vas, mati.

— V Ameriko odpotuješ!

— Opustiti svoje delo? Zapustiti svojo nevesto? In tiho je pripomnil:

— Zapustiti vas!

Gaetana je čutila, kako ji ob vsaki besedi ugaša zaupanje njenega otroka.

— To je moja kazen, — je pomislila ta žrtev ljubezni, ki jo je ljubezen doslej gnala v peklo žgoče teme, iz katere so se dvigali spomini in po osveti hrepeneči vdihli.

— Da, Herve, zlati otrok moj, moraš se odločiti za to žrtve in sicer brez razmišljanja o njeni nujnosti in njenih posledicah. Samo zato, ker te prosim iz slepega zaupanja in vere v svojo nesrečno mater.

Te besede so Herve ganile.

— O, moja uboga mati, kakšna strašna usoda vas je zadelo? Ali mi nečete tega povedati? Koliko moči bi mi vili vaše besede!

Oklevanje, najskrajnejša borba se je začrtala na izmučenem Gaetaninem obrazu in kakor da se je ustrašila lastne slabosti je vzkliznila:

— Obmolknite, obmolknite vendar že! Ti si edini predmet mojih skrbi. Čuj, tam v Ameriki boš moral iskati dokaze...

— Dokaze? ... Kakšne dokaze?

— Dokaze glede zločina, ki ga je morda storil mož pod imenom markiz de Valcor.

— Zločin... O, mati moja!

— Ta beseda te žalosti, kaj ne?

— Zadelo me je strašno, toda to ne more ničesar izpremeniti na moji ljubezni do Michelina. A ona, ona! ... Bog jo varuj, ona ne sme ničesar zvedeti.